

ویژه

نیویرک تایمز **بررسی کرد**

راز عطر ریاض برای توافق تهران و واشنگتن

روزنامه «نیویورک تایمز» می‌نویسد: عربستان سعودی در میانه برنامه‌ای بزرگ برای تنوع‌بخشی به اقتصاد خود قرار دارد که هدف آن، تبدیل این کشور از یک اقتصاد وابسته به نفت به قطبی برای تجارت، فناوری و گردشگری است؛ در نتیجه تنش‌های منطقه‌ای تهدیدی جدی برای این چشم‌انداز اقتصادی است.

روزنامه «نیویورک تایمز» آمریکا در گزارشی می‌نویسد: هرچند توافق‌ها در حال شکل‌گیری شباهت زیادی به هم دارند، اما حمایت کشورهای خلیج فارس از توافق هسته‌ای ایران نشان می‌دهد که منطقه چقدر تغییر کرده است. ده سال پیش، زمانی که باراک اوباما، رئیس‌جمهور وقت آمریکا و سایر رهبران جهانی با ایران بر سر محدود کردن برنامه هسته‌ای این کشور به توافق رسیدند، عربستان سعودی نگاه چندان مثبتی به آن نداشت، مقامات سعودی آن توافق را ضعیف توصیف کردند، اما اکنون در حالی که دولت دوم ترامپ در حال مذاکره با ایران برای دستیابی به توافقی با خطوط کلی بسیار مشابه توافق قبلی است، نگاه عربستان سعودی کاملاً متفاوت شده است. وزارت خارجه عربستان اخیراً بیانیه‌ای صادر و ابراز امیدواری کرده است که مذاکرات که با میانجی‌گری عمان انجام می‌شود صلح در منطقه و جهان کمک کند.

«محمد بن سلمان» ولیعهد عربستان حتی برادرش «خالد بن سلمان» وزیر دفاع را به تهران فرستاد که در آنجا با استقبال گرم مقامات ایرانی مواجه شد. خالد سپس نامه‌ای را شخصاً به رهبر معظم ایران تحویل داد. در دهه گذشته، روابط میان ایران و عربستان سعودی گرم‌تر شده است.

استراتژیک

موسسه مطالعات خاورمیانه بررسی کرد
انتظار غیر قابل باور از ترامپ

«الکس وطن‌خواه» و « باتمانقلیچ» در موسسه مطالعات خاورمیانه می‌نویسند:دوره اول ریاست‌جمهوری دونالد ترامپ (۲۰۱۷–۲۰۲۱) با تشدید تنش‌ها بین ایالات متحده و ایران مشخص شد.

خروج یک‌جانبه آمریکا از برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) در سال ۲۰۱۸ و اعمال تحریم‌های سختگیرانه تحت سیاست «فشار حداکثری»، اقتصاد ایران را تحت فشار قرار داد و روابط دو جانبه را به پایین‌ترین سطح در دهه‌های اخیر رساند.

با این حال، تحولات اخیر –از جمله کاهش نفوذ ایران در منطقه، تغییرات سیاسی داخلی در ایران و خستگی عمومی از درگیری‌های مداوم – زمینه‌ای برای بازنگری در این رابطه فراهم کرده است.

این مقاله به بررسی این موضوع می‌پردازد که چرا و چگونه دولت دوم ترامپ ممکن است به سمت بهبود روابط با ایران حرکت کند، حتی اگر این امر در نگاه اول غیرقابل‌تصور به نظر برسد.

ما استدلال می‌کنیم که ترکیبی از منافع مشترک، فشارهای منطقه‌ای، و پویایی‌های سیاسی داخلی در هر دو کشور می‌تواند دیپلماسی را ممکن سازد. **چرا اکنون؟**

چندین عامل زمینه را برای بهبود بالقوه روابط ایالات متحده و ایران فراهم کرده‌اند:

تغییرات ژئوپلیتیکی: نفوذ ایران در خاورمیانه، به‌ویژه از طریق «محور مقاومت»، به دلیل خسارت‌های سنگین استراتژیک در سوریه و لبنان و همچنین فشارهای اقتصادی داخلی، تضعیف شده است.

این امر تهران را به بازنگری در استراتژی منطقه‌ای خود واداشته و آن را به مذاکره با دشمنان سنتی، از جمله ایالات متحده، بازتر کرده است.

دیپلماتیک

رایزنی عمان و ایتالیا درباره مذاکرات هسته‌ای

هیثم بن طارق» سلطان عمان روز پنجشنبه با «جورجیا ملونی» نخست وزیر ایتالیا در مورد روابط دو جانبه و تحولات مذاکرات هسته‌ای بین ایران و آمریکا گفت و گو کرد.

به گزارش خبرگزاری رسمی عمان، سلطان هیثم بن طارق و ملونی در این تماس تلفنی، روابط دوستی و همکاری دو کشور را مورد بحث و بررسی قرار دادند و بر تقویت آن در زمینه‌های مختلف جهت تحقق منافع و مصالح مشترک تأکید کردند.

بر اساس گزارش‌های رسمی عمان، آن‌ها در مورد تعدادی از مسائل منطقه‌ای و بین‌المللی به ویژه مذاکرات جاری بین ایران و آمریکا تبادل نظر کردند. نخست وزیر ایتالیا از نقش مهم سلطنت عمان در ایجاد پل‌های ارتباطی و ترویج گفت و گو و دیپلماسی که به تحکیم پایه‌های امنیت و ثبات در منطقه و جهان کمک می‌کند، تقدیر کرد.

سلطان عمان نیز در این گفت و گو قدرانی کشورش را از دولت ایتالیا به خاطر فراهم کردن تسهیلات مذاکرات بینن ایران و آمریکا به میزبانی عمان تقدیر کرد و افزود که این تسهیلات در برگزاری دور دوم مذاکرات هسته‌ای بین ایران و آمریکا که روز شنبه گذشته در رم برگزار شد، تأثیر بسزایی داشت. رم پایتخت ایتالیا شنبه گذشته میزبان دور دوم مذاکرات بین جمهوری اسلامی ایران و ایالات متحده آمریکا به میانجیگری عمان بود. دور نخست این مذاکرات در مسقط پایتخت عمان برگزار شده بود. پس از مذاکرات در رم، آمریکا و ایران از پیشرفت مذاکرات هسته‌ای بین دو کشور خبر دادند.

پولیتیک

پیشنهاد دیپلماتیک ایران به ترویکا

وزیر امور خارجه با اشاره به اینکه روابط ایران با سه کشور اروپایی در سال‌های اخیر فراز و نشیب‌هایی داشته است، گفت: بار دیگر به اروپا دیپلماسی را پیشنهاد می‌کنم و آن‌ها این فرصت را دارند که مسیری متفاوت را شکل دهند.

«سید عباس عراقچی» وزیر امور خارجه با اشاره به روابط ایران با فرانسه، آلمان و انگلیس در شبکه ایکس تصریح کرد: روابط ایران با سه کشور اروپایی در سال‌های اخیر فراز و نشیب‌هایی داشته است، چه بخواهیم چه نخواهیم، این روابط در حال حاضر در وضعیت نشیب است. چرا؟ هر طرف روایت خاص خود را دارد. به نظر من، سرزنش کردن کاری بیپهوده است. آنچه که اهمیت دارد این است که وضعیت کنونی برای هر دو طرف بخت-بخت است.

وزیر امور خارجه با اشاره به اینکه سیستم‌های گذشته در نیویورک، زمانی که با وزرای امور خارجه سه کشور و دیگر هم‌تایان اروپایی دیدار کردم، پیشنهاد گفت‌وگو دادم؛ توضیح داد: گفتم بیا باید به جایی تقابل، همکاری را انتخاب کنیم، نه فقط در موضوع هسته‌ای، بلکه در هر زمینه دیگری که منافع و نگرانی‌های مشترک داریم.

مناسفه آن‌ها راه سخت را انتخاب کردند.

عراقچی ادامه داد: بار دیگر دیپلماسی را پیشنهاد می‌کنم، پس از رایزنی‌های اخیر در مسکو و پکن، آماده‌ام تا گام اول را با سفر به پاریس، برلین و لندن بردارم. پیش از آغاز گفت‌وگوی غیرمستقیم با آمریکا نیز آماده این کار بودم، اما سه کشور اروپایی نخواستند.

وی با بیان اینکه اکنون توط در زمین اروپایی‌هاست، گفت: آن‌ها این فرصت را دارند که خود را از نفوذ «گروه‌های ذی‌نفع خاص» رها کنند و مسیری متفاوت را شکل دهند. نحوه عمل ما در این مقطع حساس، احتمالاً آفق آینده را مشخص خواهد کرد.

گروه دیپلماسی – علی ودایع – مسقط: چانه زنی‌های غیر مستقیم تهران و واشنگتن همچنان سوزده ای داغ محسوب می شود. دور سوم مذاکرات غیرمستقیم ایران و آمریکا به میزبانی عمانی‌ها امروز (شنبه) در مسقط برگزار می شود.

«سید عباس عراقچی» وزیرامور خارجه ایران و هیئت دیپلماتیک عالی رتبه کشورمان بعدازظهر دیرروز وارد مسقط شدند. «اسماعیل بقایی» سخنگوی دستگاه دیپلماسی، «مجید تخت روانچی» معاون سیاسی وزیرخارجه و « کاظم غریب آبادی» معاون حقوقی و بین‌الملل وزیر خارجه نیز در این سفر حضور دارند. بحث مذاکرات کارشناسی به شدت مورد توجه رسانه‌های غربی قرار گرفته است. رسانه‌های غربی درحال گمانه زنی درباره جزئیات مذاکرات کارشناسی هستند ؛ در حالی که هیچ کدام از طرفین شایعات را نه تأیید می کنند و نه تکذیب‌ا گفته شده که طرف آمریکای حق

غنی سازی را تلوپا پذیرفته اما خواهان نظرات سخت گیرانه آژانس شده است ؛ موضوعی که تهران آن را منوط به لغو همه تحریم‌های خصمانه طرف‌های غربی کرده است. در عین حال ، طرف ایرانی خواهان ارائه تضمین‌های جدی درباره پایبندی طرف آمریکایی به توافق احتمالی شده است. بدعهدی واشنگتن درباره توافقات پیشین وضعیتی است که روی فضای مذاکرات سنگینی می کند.

سخنگوی وزارت امور خارجه پیشرفت در مذاکرات را مستلزم نشان‌دادن حسن نیت، جدیت و واقع‌نگری از سوی طرف مقابل دانست و تأکید کرد هیات نمایندگی جمهوری اسلامی ایران با مد نظر قرار دادن سوابق و تجارب قبلی هر گام خود را با توجه به رفتار طرف مقابل تنظیم کرده و از هیچ کوششی برای استیفای حقوق و منافع مشروع ملت ایران دریغ نخواهد کرد.

گفته شده که در مذاکرات رم ، طرفین در رابطه با کلیات مذاکرات به پیشرفت‌های مطلوبی رسیده اند. یک منبع آگاه به

مردم سالاری

«مردم سالاری» از مسقط گزارش می‌دهد

عمان در انتظار دور سوم مذاکرات ایران و آمریکا

خبرنگار روزنامه مردم سالاری گفت که ادامه مذاکرات بستگی به اراده و جدیت طرف آمریکایی برای رسیدن به نقطه توافق دارد.

تعیین ترکیب تیم‌های مذاکرات کارشناسی

همزمان با معرفی «مایک آنتون» به عنوان مسئول مذاکرات کارشناسی تیم آمریکایی در کنار «استیو ویتکاف» فرستاده ترامپ، غریب آباد و تخت روانچی هم به عنوان مسئول مذاکرات کارشناسی تیم ایرانی معرفی شدند. گفته شده که امروز اولین دور مذاکرات کارشناسی بین طرفین برگزار خواهد شد. قرار بود چانه زنی‌های فنی چهارشنبه هفته گذشته آغاز شود که به امروز موکول شد.

عصر دیروز (جمعه) وزرای خارجه ایران و عمان هم ملاقات داشتند تا هماهنگی‌های مذاکرات غیرمستقیم با طرف آمریکایی برگزار شود. طرف عمانی تلاش کرده به عنوان میانجی بین تهران و واشنگتن حداکثر همکاری را با طرفین داشته باشد.

مواضع سینوسی آمریکا

همزمان با شروع دورم سوم مذاکرات ، رفتار سینوسی مقامات آمریکای هم تشدید شده است.

همزمان با مخابره خبرهایی درباره پذیرش حق غنی سازی ایران توسط هیات آمریکایی برخی منابع گفته‌اند که واشنگتن سقف خواسته‌های خود را دنبال می کند. این در حالی است که مددل مذاکرات دیپلماتیک با آنچه که در رسانه‌ها گفته می شود متفاوت است.

از نسوی دیگر «دونالد ترامپ» رئیس جمهوری آمریکا که گفته بود مذاکرات با طرف ایرانی «مثبت» است ؛ دیروز به نشربه آمریکایی تایم گفت «مانع حمله اسرائیل به تاسیسات هسته‌ای ایران نشده اما کار را برای اسرائیل آسان هم نکرده است.»

گفته می شود که در کاخ سفید درباره پرونده ایران چند دستگی و اختلافاتی بروز کرده است که شخص ترامپ فعلا تلاش کرده میان مشاورانش فعلا ویتکاف را مورد توجه قرار دهد.

پولیتیکو خبر داد

رونمایی از رئیس تیم فنی آمریکا در مذاکره با ایران

کارشناسان مطرح می‌شود که من خودم به هم زمانی یکی از آنها بودم، واقعا کمک نمی‌کند و نوری بر ماهیت آنچه رخ می‌دهد، فرصتی برای صلح وجود داشته باشد، ما از هر فرصتی برای موفقیت در جهت حل این چالش از طریق راه صلح‌آمیز استفاده خواهیم کرد اما اولویت‌های ما ثابت خواهد ماند.

من نمی‌خواهم شاهد یک جنگ با ایران باشم. رئیس جمهور ترامپ نیز قطعاً خواستار آن نیست.»

وزیر خارجه آمریکا با اذعان به توانایی بازدارندگی نظامی ایران، مدعی شد: «ایران، میلیارد‌ها دلار برای توسعه قابلیت‌های نظامی هزینه کرده است.

فکر می‌کنم مهم است که بفهمیم این موضوع بسیار پیچیده‌تر از ۱۰ سال پیش یا پنج سال پیش است.

همین پیچیدگی، باعث شده است رئیس جمهور ترامپ به راهکاری مسالمت‌آمیز پایبند باشد. او به‌دلیل حس است.

روایت کاخ سفید از مذاکرات

گروه دیپلماسی: سخنگوی وزارت خارجه آمریکا با مثبت و سازنده توصیف کردن روند مذاکرات ایران و آمریکا میانجیگری عمان اعلام کرد که استیو ویتکاف نماینده ویژه دونالد ترامپ در امور خاورمیانه و مایکل آنتون مدیر برنامه ریزی سیاسی وزارت خارجه روز شنبه ششم اردیبهشت ماه برای مذاکره با تهران در عمان حضور خواهند داشت.

«می بروس» سخنگوی وزارت خارجه آمریکا روز پنجشنبه به وقت محلی به خبرنگاران گفت که مایکل آنتون، مدیر برنامه‌ریزی سیاسی وزارت خارجه و استیو ویتکاف، نماینده ویژه آمریکا روز شنبه برای برگزاری نشست فنی با ایران در عمان حضور خواهند داشت و آنتون ریاست هیات فنی آمریکا را برعهده دارد که نخستین نشست تیم فنی خواهد بود.

سخنگوی وزارت خارجه آمریکا همچنین گفت: آژانسن بین‌المللی انرژی اتمی قصد دارد در هفته جاری میلادی هیات‌ای را به ایران اعزام کند. خانم بروس از اظهار نظر درباره جزئیات مذاکرات با ایران و اهمیت جلوگیری از سوء فاحش‌های احتمالی تأکید کرد اما در عین حال گفت: مذاکرات همچنان ادامه دارد و روند آن مثبت و سازنده بوده اما هنوز راه است. سخنگوی وزارت خارجه آمریکا بار دیگر گفت که خط قرمز واشنگتن، سلاح هسته‌ای بوده و این موضع همچنان بدون تغییر باقی مانده است.

سخنگوی وزارت خارجه آمریکا که در پاسخ به سوالی درباره پیشنهادی مطرح شده در مذاکرات میان تهران – واشنگتن و برخی اظهارات از رسانه‌ها در این باره سخن می‌گفت، تصریح کرد: «من درباره جزئیات هیچ پیشنهاد واقعی یا غیرواقعی، بحث‌ها، مذاکرات یا اینکه یک طرف چه می‌گوید و طرف دیگر چه می‌گوید، صحبت نخواهم کرد.

مسائلی که در تلویزیون توسط افراد و

اتمی

حمایت چین از دیپلماسی با ایران

نماینده دائم چین در آژانس بین‌المللی هسته‌ای پس از دیدار با مدیرکل این آژانس، از دیپلماسی جهت حل مسائل مربوط به برنامه هسته‌ای ایران و ایفای نقش سازنده آژانس حمایت کرد.

به گزارش شینهوا، لی سونگ نماینده دائم چین در آژانس بین‌المللی انرژی هسته‌ای، این اظهارات را پس از نشست مشترک با رافائل گروسوی مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی هسته‌ای، میخائیل اولیانوف همتای روسی او و رضا نجفی همتای ایرانی‌اش بیان کرد.

چین، روسیه و ایران تأکید کردند که تعامل سیاسی و دیپلماتیک مبتنی بر احترام متقابل همچنان تنها مسیر عملی برای حل مسئله هسته‌ای ایران است. این سه کشور توافق کردند که آژانس بین‌المللی انرژی هسته‌ای و مدیر کل آن از ظرفیت و تخصص لازم برای مشارکت سازنده در این فرآیند، با هدف حمایت از تلاش‌های دیپلماتیک و رسیدگی به برنامه هسته‌ای ایران به شیوه‌ای مثبت و عملی، برخوردار است.

لی خاطرنشان کرد که چین و روسیه از ایران جهت تقویت گفتگو و همکاری با آژانسن بین‌المللی انرژی هسته‌ای حمایت می‌کنند.

لی گفت که چین از تعهد ایران به عدم توسعه سلاح‌های هسته‌ای قدرانی می‌کند، به حق این کشور برای استفاده صلح‌آمیز از انرژی هسته‌ای احترام می‌گذارد و از ایران در انجام گفتگو با همه طرف‌ها، از جمله آمریکا، برای حفاظت از حقوق و منافع مشروع خود حمایت می‌کند.

لی افزود که چین مایل است ارتباطات و همکاری با روسیه، ایران و آژانس بین‌المللی انرژی هسته‌ای را برای افزودن نیروی مثبت به تلاش‌های دیپلماتیک برای حل مسئله هسته‌ای ایران، افزایش دهد.

گروسی هفته پیش به تهران سفر کرد و با سید عباس عراقچی وزیر امور خارجه و محمد اسلامی رئیس سازمان انرژی اتمی کشورمان ملاقات کرد. در این دیدارها دو طرف درباره روند همکاری‌های فنی میان ایران و آژانس بین‌المللی انرژی گفت‌وگو کردند.

دیدار چهارجانبه ایران، چین و روسیه با گروسی

سفیر روسیه نزد سازمان‌های بین‌المللی مستقر در وین اعلام کرد که نمایندگان ایران، چین و روسیه در دیداری چهارجانبه با مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی درباره وضعیت برنامه هسته‌ای ایران گفت‌وگو کردند.

میخائیل اولیانوف با انتشار پیامی در کانال تلگرامی خود نوشت: در این دیدار، سه کشور یادداشت مشترکی را درخصوص ابعاد مختلف پرونده هسته‌ای ایران به رافائل گروسی، مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی، ارائه کردند.

گروسی هفته پیش به تهران سفر کرد و با سید عباس عراقچی وزیر امور خارجه و محمد اسلامی رئیس سازمان انرژی اتمی کشورمان ملاقات کرد. در این دیدارها دو طرف درباره روند همکاری‌های فنی میان ایران و آژانس بین‌المللی انرژی گفت‌وگو کردند.

تیم کارشناسان آژانس در راه ایران

سخنگوی وزارت خارجه آمریکا گفت که آژانس بین‌المللی انرژی اتمی قصد دارد این هفته تیمی را به ایران اعزام کند. «تامی بروس» در پاسخ به سوال خبرنگار شبکه الحدث عربستان سعودی درباره اظهارات «دونالد ترامپ» رئیس جمهور آمریکا که گفته است «توافقی با ایران در راه است که چنان سیاری را نجات خواهد داد» افزود: مذاکرات با ایران سازنده است، اما راه پیش رو هنوز طولانی است.

وی افزود: در این زمینه آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در حال برنامه ریزی برای اعزام تیمی به ایران در این هفته است. الحدث به نقل از خبرگزاری شینهوا چین گزارش داد که بیش از دو سوم مذاکرات ایران و آمریکا نمایندگان

چین، روسیه و ایران در آژانس بین‌المللی انرژی اتمی با مدیرکل این آژانس دیدار و درباره برنامه هسته‌ای ایران گفت‌وگو کردند. خبرگزاری شینهوا با اشاره به سفر «عباس عراقچی» وزیر امور خارجه ایران به پکن در این هفته، افزود: این نشست مشترک روز پنجشنبه پس از سفر عراقچی به پکن انجام شد. خبرگزاری شینهوا همچنین گزارش داد که در این دیدار، در مورد نقش آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در حل و فصل سیاسی و دیپلماتیک برنامه هسته‌ای ایران تبادل نظر عمیقی صورت گرفت و چین حمایت خود را از گفت و گوی ایران با همه طرف‌ها از جمله ایالات متحده آمریکا ابراز کرد. این نشست مشترک در حالی برگزار شد که دونالد ترامپ رئیس جمهور آمریکا، تهدید کرد که ایران تنها دو گزینه دارد و تأکید کرد که یکی از آن‌ها بسیار بد است.

رویداد

واکنش تند ایران به ادعای هلند

سفارت جمهوری اسلامی ایران در هلند با صدور بیانیه‌ای ادعاهای مندرج در گزارش سالیانه نهاد امنیت ملی این کشور را به‌شدت رد کرد و هرگونه دخالت ایران در عملیات قض و روپا را بی‌اساس خواند. در این بیانیه که یک نسخه از آن در اختیار دفتر ایرنا در لندن قرار گرفت، آمده است: «ایران خود بزرگ‌ترین قربانی تروریسم است و بیش از هر کشور دیگری، دارای اراده‌ای قوی برای مبارزه با تروریسم در تمامی اشکال آن است.»

سازمان اطلاعات هلند با انتشار گزارشی ادعایی، ایران را به دخالت در دو سوء قصد در اروپا متهم کرد. این سازمان در گزارش سالانه خود مدعی شده است که دو نفر در ژوئن ۲۰۲۴ به اتهام تلاش برای ترور یک ایرانی ساکن در این کشور دستخوردند. در پی این ادعای واهی سفیر جمهوری اسلامی ایران به وزارت امور خارجه هلند احضار شد. در بیانیه سفارت کشورمان تصریح شده است: «ادعاهای بی‌اساس مطرح‌شده چیزی جز تلاش برخی افراد برای مظلوم‌نمایی و کسب جایگاه است.» «ادعاهای بی‌اساس مطرح‌شده چیزی را از بین نمی‌برد، بلکه تنها به تضعیف جایگاه ایران و ریاست هیات آمریکایی را «استیو ویتکاف» نماینده ویژه دونالد ترامپ در امور خاورمیانه به عهده دارد.

به گفته سخنگوی وزارت امور خارجه ایران، بن‌ا به پیشنهاد عمان و توافق هیات‌های نمایندگی ایران و آمریکا، جلسه مشورتی فنی دو کشور که قرار بود در چارچوب گفت‌وگوهای غیرمستقیم دو طرف در روز چهارشنبه برگزار شود، به شنبه ۶ اردیبهشت ماه همزمان با حضور روسای هیات‌های دو کشور، موکول شد.